

Політологія

УДК 327:316.77(71+94)"2000/2020"

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18949354>

**Особливості публічної дипломатії Канади та Австралії на початку XXI ст.:
компаративний аналіз**

Лялька Юлія Михайлівна,

аспірантка кафедри міжнародної інформації

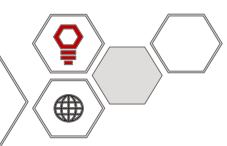
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,

м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0009-0007-5798-1195>

Прийнято: 12.08.2025 | Опубліковано: 30.08.2025

Анотація: У статті здійснено компаративний аналіз особливостей функціонування публічної дипломатії Канади та Австралії на початку XXI століття в контексті трансформації глобальної системи міжнародних відносин, цифровізації комунікаційного простору та зростання ролі нематеріальних ресурсів впливу. Дослідження ґрунтується на концепції «середньої сили» (middle power), яка визначає стратегічну модель зовнішньополітичного позиціонування обох держав. Проаналізовано інституційні, культурні, освітні, інформаційні та цифрові виміри публічної дипломатії, а також механізми nation branding як інструменту формування позитивного міжнародного іміджу.

Встановлено, що Канада та Австралія, не претендуючи на статус наддержав, ефективно використовують інструменти «м'якої сили» для просування демократичних цінностей, кліматичної відповідальності, гендерної рівності, інноваційного розвитку та міжкультурного діалогу. Особливу увагу приділено ролі університетів, міжнародної академічної мобільності, культурних індустрій,

спортивної дипломатії та діаспорних мереж як чинників довготривалого зовнішнього впливу. Розкрито значення цифрових платформ і соціальних медіа у формуванні нової моделі «цифрової публічної дипломатії», що інтегрується з безпековими та інформаційно-аналітичними механізмами державної політики.

У результаті порівняльного аналізу визначено спільні тенденції розвитку публічної дипломатії обох країн, зумовлені глобалізаційними процесами та конкуренцією за міжнародну репутацію, а також окреслено національні особливості, пов'язані з регіональними пріоритетами, історичними традиціями та геополітичним положенням. Доведено, що на початку ХХІ століття публічна дипломатія трансформується у комплексний інструмент стратегічних комунікацій, спрямований на управління міжнародною довірою, розбудову партнерств і посилення нормативного впливу держав у глобальному середовищі.

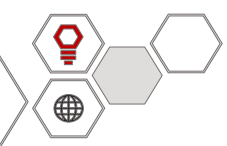
Ключові слова: публічна дипломатія, середня сила, м'яка сила, nation branding, цифрова дипломатія, Канада, Австралія.

Features of public diplomacy in Canada and Australia in the early 21st century: a comparative analysis

Yuliya Lyalka,

PhD-student of Department of International Information
Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0007-5798-1195>

Abstract: The article provides a comparative analysis of the specific features of public diplomacy in Canada and Australia in the early twenty-first century within the context of the transformation of the global system of international relations, the digitalization of the communication space, and the growing significance of intangible resources of influence. The study is grounded in the concept of the “middle power,” which

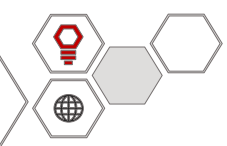
defines the strategic model of foreign policy positioning of both states. The institutional, cultural, educational, informational, and digital dimensions of public diplomacy are examined, along with nation-branding mechanisms as instruments for shaping a positive international image.

It is established that Canada and Australia, while not aspiring to superpower status, effectively employ soft power instruments to promote democratic values, climate responsibility, gender equality, innovative development, and intercultural dialogue. Particular attention is paid to the role of universities, international academic mobility, cultural industries, sports diplomacy, and diaspora networks as factors of long-term external influence. The significance of digital platforms and social media in shaping a new model of “digital public diplomacy,” integrated with security and information-analytical mechanisms of state policy, is highlighted.

The comparative analysis identifies common trends in the development of public diplomacy in both countries, driven by globalization processes and competition for international reputation, as well as national specificities related to regional priorities, historical traditions, and geopolitical positioning. It is argued that in the early twenty-first century public diplomacy is transforming into a comprehensive instrument of strategic communications aimed at managing international trust, building partnerships, and strengthening the normative influence of states in the global environment.

Keywords: public diplomacy, middle power, soft power, nation branding, digital diplomacy, Canada, Australia.

Постановка проблеми Актуальність теми зумовлена трансформацією сучасної системи міжнародних відносин, у якій дедалі більшого значення набувають інформаційно-комунікаційні ресурси, цифрові технології та інструменти формування міжнародної довіри. У ХХІ столітті конкуренція між державами відбувається не лише у військово-політичній чи економічній площині, а й у сфері репутаційного впливу, культурної привабливості та нормативного

лідерства. У цьому контексті аналіз досвіду Канади та Австралії як держав, що послідовно розвивають модель «середньої сили», дозволяє виявити ефективні механізми інтеграції публічної дипломатії в систему стратегічного управління міжнародним іміджем.

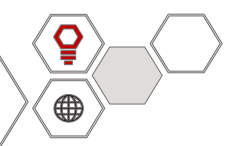
Крім того, вивчення функціонування публічної дипломатії цих країн є важливим з огляду на їхню активну участь у глобальних процесах – просуванні демократичних цінностей, кліматичній дипломатії, освітній мобільності, цифровій трансформації та протидії дезінформації. Компаративний аналіз дає змогу визначити універсальні тенденції розвитку публічної дипломатії у цифрову епоху, а також окреслити специфіку національних моделей, що має практичне значення для держав, які прагнуть модернізувати власні інструменти зовнішньої комунікації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є здійснення компаративного аналізу особливостей функціонування публічної дипломатії Канади та Австралії на початку XXI століття з метою виявлення спільних і відмінних рис їхніх стратегій, інструментів і механізмів реалізації моделі «середньої сили» у глобальному інформаційному просторі.

Відповідно, завданнями статті є:

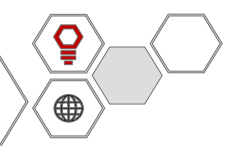
- 1) проаналізувати еволюцію інституційної, культурної, освітньої та цифрової складових публічної дипломатії Канади й Австралії у контексті трансформації міжнародної системи на початку XXI століття;
- 2) визначити спільні та відмінні риси стратегій nation branding, цифрової комунікації та використання інструментів «м'якої сили» в реалізації зовнішньополітичних пріоритетів обох держав.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність ґрунтовних досліджень, присвячених розвитку публічної дипломатії Канади та Австралії, у сучасному науковому дискурсі недостатньо розкритими залишаються питання комплексної інтеграції цифрових інструментів у стратегічну модель «середньої сили», а також їх впливу на формування довгострокової

міжнародної довіри в умовах гібридних викликів і глобальної конкуренції за репутаційний ресурс. У більшості праць увага зосереджується на окремих інституційних або культурних аспектах публічної дипломатії, тоді як взаємозв'язок між механізмами nation branding, освітньо-науковими мережами, діаспорними спільнотами та цифровими платформами як цілісною системою стратегічних комунікацій залишається фрагментарно дослідженим. Недостатньо опрацьованим є й порівняльний аналіз адаптивності моделей публічної дипломатії обох держав до нових безпекових та інформаційних викликів ХХІ століття, зокрема в контексті посилення регіональної конкуренції в Індो-Тихоокеанському та Північноатлантичному просторах. Це зумовлює необхідність системного компаративного осмислення трансформації публічної дипломатії Канади та Австралії як багатовимірного інструменту нормативного й комунікаційного впливу в умовах цифровізованого глобального середовища.

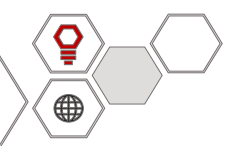
Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку публічної дипломатії як інструменту реалізації зовнішньополітичної стратегії держав активно розробляється у сучасній вітчизняній та зарубіжній науковій літературі. Теоретичне підґрунтя дослідження становлять концепції «м'якої сили» Дж. Ная, стратегічних комунікацій та nation branding, у межах яких публічна дипломатія розглядається як механізм формування міжнародної довіри й нормативного впливу. Вагомий внесок у розроблення інституційного та мережевого підходів до публічної дипломатії зробили Н. Калл, Я. Меліссен, Б. Хокінг, які акцентують увагу на трансформації дипломатичної практики під впливом глобалізації та цифровізації. У межах парадигми «середньої сили» (middle power) значний доробок належить А. Куперу, К. Носсалу, С. Мюррею, які аналізують особливості зовнішньополітичного позиціонування Канади й Австралії у багатосторонніх форматах. Окремий напрям становлять дослідження цифрової публічної дипломатії та ролі соціальних медіа (Б. Бьорнер, І. Манор), де підкреслюється зростання значення онлайн-комунікацій у формуванні міжнародного іміджу держав. У зарубіжному науковому дискурсі

публічна дипломатія розглядається як складний багатовимірний феномен, що поєднує інструменти культурної комунікації, стратегічного брендингу та цифрових технологій. Так, І. Анг, Ю. Ісар та Ф. Мар аналізують культурну дипломатію як форму транснаціональної взаємодії, яка виходить за межі вузько державного просування національних інтересів і дедалі більше спирається на мережеві зв'язки культурних інституцій, університетів та креативних індустрій [1]. У свою чергу С. Анхольт обґрунтовує концепцію *nation branding*, відповідно до якої міжнародний імідж держави формується через комплекс політичних, економічних, культурних та комунікаційних чинників, що визначають рівень її глобальної репутації [2]. Значний внесок у дослідження цифрового виміру дипломатії зробили К. Бйола та М. Холмс, які доводять, що розвиток соціальних медіа та онлайн-платформ трансформує традиційні дипломатичні практики, створюючи нові канали безпосередньої взаємодії держав із зарубіжною аудиторією [3]. Комунікативний та дискурсивний вимір «м'якої сили» розкриває К. Хейден, який трактує публічну дипломатію як систему стратегічних наративів і символічних ресурсів, спрямованих на формування довіри та легітимності у міжнародному середовищі [4]. Водночас Е. Хьюг та К. Бірн у порівняльному дослідженні публічної дипломатії Канади й Австралії підкреслюють важливість внутрішнього соціального виміру дипломатичних практик, зокрема ролі громадянського суспільства, академічних мереж і діаспор у формуванні комунікаційної стратегії держав [5].

В українському науковому просторі увага зосереджується переважно на концептуальних засадах публічної дипломатії, її інструментарії та практиках держав ЄС і Північної Америки, однак порівняльний аналіз канадської та австралійської моделей у контексті цифрової трансформації та стратегічних комунікацій залишається недостатньо систематизованим, що зумовлює актуальність подальших досліджень у цьому напрямі.

Виклад основного матеріалу Передусім слід зауважити, що кінець 1990 – початок 2000-их рр. характеризується принципово новими рисами, що були

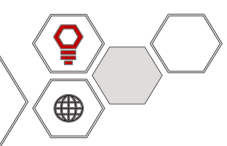

зумовлені трансформаціями міжнародної системи після завершення холодної війни, а також внутрішніми змінами, пов'язаними з поглибленням глобалізаційних процесів, стрімким розвитком інформаційних технологій та цифровою революцією. У цей період Канада переосмислює підходи до публічної дипломатії, адаптуючи їх до нових умов світового розвитку. Якщо раніше акцент робився передусім на політиці багатокультурності, миротворчих ініціативах та гуманітарній підтримці, то наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття ці напрями доповнюються активною стратегією самопозиціонування у глобальному інформаційному просторі, системним державним брендингом та інституційною модернізацією відповідно до вимог цифрової епохи.

Після 1991 року міжнародна кон'юнктура стала надзвичайно сприятливою для розширення інструментарію публічної дипломатії. Зникнення біполярної структури світового порядку сприяло формуванню нової конфігурації міжнародних відносин, у межах якої зросло значення нематеріальних ресурсів впливу, передусім «м'якої сили». У таких обставинах Канада отримала додатковий простір для посилення власної суб'єктності та перегляду свого місця у світовій політиці [6, с.41].

Хоча Канада не належала до категорії наддержав, вона володіла вагомим символічним і нормативним ресурсом, накопиченим у попередні десятиліття. Її імідж як держави-миротворця, розвинена модель інституційної багатокультурності та активна участь у діяльності багатосторонніх структур створили міцну основу для активного використання публічної дипломатії як інструменту міжнародного самопредставлення та впливу. У цей час у політичному й академічному дискурсі остаточно закріплюється визначення Канади як «середньої сили» (middle power), здатної реалізовувати вплив через кооперативні формати, комунікаційні механізми та нормативний авторитет, а не через військово-силові інструменти.

Одним із пріоритетних напрямів стає формування цілісної стратегії державного брендингу. У 2000-х роках уряд систематизує підходи до просування

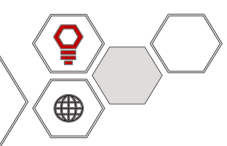

позитивного міжнародного образу країни, розробляючи концепцію «Canada brand». Вона ґрунтувалася на таких маркерах, як демократичні цінності, повага до прав людини, екологічна відповідальність, інноваційний потенціал, культурне різноманіття та високі стандарти освіти. Водночас було усвідомлено, що імідж держави формується не лише в межах дипломатичних переговорів, а й у широкій комунікації з іноземними суспільствами, медіа, академічними інституціями та бізнес-середовищем. Відповідно, брендинг перетворився на системний компонент публічної дипломатії, спрямований на закріплення позитивних асоціацій із Канадою у глобальному інформаційному полі.

Важливого значення набуває і культурний вимір, який у цей період зазнає модернізації та диверсифікації. Канада активно підтримує міжнародну присутність своїх митців, літераторів, музикантів і представників кіноіндустрії, водночас розвиваючи креативні індустрії як складову економіки знань. Новим елементом стає цифровий формат культурної дипломатії: поширення інформації про мистецькі події через інтернет, створення онлайн-експозицій, електронних бібліотек і віртуальних культурних платформ. Це суттєво розширило географію та аудиторію канадської культурної присутності у світі [6, с.164].

Паралельно зростає роль освітнього виміру. У 1990–2000-х роках Канада поступово закріплюється серед провідних центрів міжнародної академічної мобільності, значно збільшуючи кількість іноземних студентів у своїх університетах. Розвиток державних і приватних стипендіальних програм, орієнтованих на залучення талановитої молоді з різних регіонів світу, став ефективним механізмом вибудовування довгострокових міжнародних зв'язків. Програма Canadian Commonwealth Scholarship та інші ініціативи сприяли формуванню транснаціональних освітніх і професійних мереж, через які зміцнювався інтелектуальний та політичний вплив Канади.

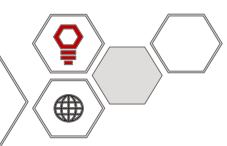
Університети дедалі чіткіше виступають як самостійні суб'єкти публічної дипломатії. Вони активно створюють міжнародні партнерства, розвивають

програми подвійних дипломів, інтенсифікують академічні обміни та спільні наукові проекти. У результаті освітня складова у зазначений період трансформується в один із ключових елементів глобальної стратегії Канади, поєднуючи інструменти «м'якої сили» з довготривалими механізмами впливу через знання, дослідницьку співпрацю та підготовку майбутніх управлінських і політичних еліт.

Паралельно відбувається суттєве розширення медійного арсеналу публічної дипломатії. Міжнародне мовлення поступово виходить за межі традиційного радіоформату й охоплює цифрові платформи, мультимедійні продукти, онлайн-проекти та електронні архіви. У 2000-х роках Канада активно опановує нові комунікаційні канали, зокрема соціальні мережі, які стають органічною складовою дипломатичної практики. Канадські дипломатичні місії створюють офіційні сторінки у Facebook, Twitter та YouTube, використовуючи їх для прямої взаємодії з іноземними аудиторіями, оперативного інформування та кризового реагування. Тому, формується цифровий вимір дипломатії, що згодом визначатиме логіку її подальшого розвитку [6, с.115].

Інституційна структура канадської публічної дипломатії також зазнає поступових змін відповідно до нових глобальних умов. У 1995 році в межах Міністерства закордонних справ було створено спеціалізований підрозділ для координації культурних і академічних програм. Наступним етапом стало заснування у 2001 році International Policy Research Initiative, покликаної поєднати аналітичний потенціал наукової спільноти з практичними потребами зовнішньополітичної діяльності у сфері міжнародних комунікацій. У цей же період Canadian International Development Agency (CIDA) переорієнтовує частину своїх програм на підтримку демократичних реформ та розвиток громадянського суспільства у країнах Східної Європи, Азії та Африки. Така стратегія не лише відповідала пріоритетам міжнародного співробітництва, а й зміцнювала образ

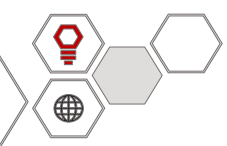

Канади як держави, що сприяє демократичним трансформаціям і підтримує універсальні цінності.

Вагомим компонентом публічної дипломатії залишається активна участь Канади у діяльності міжнародних організацій і глобальних форумів. У 1990–2000-х роках країна послідовно просуває питання захисту прав людини, гендерної рівності, екологічної безпеки та сталого розвитку. Вона підтримує ініціативи ООН, ОБСЄ, ЮНЕСКО, бере активну участь у форматах «Групи семи» та інших багатосторонніх інституціях. Використання цих платформ для артикуляції власних пріоритетів і цінностей, на думку М. Хейвза, стає характерною ознакою канадської дипломатичної стратегії, яка позиціонує себе як представника демократичної спільноти у глобальному політичному просторі [6, с.25].

Новим акцентом стає орієнтація на глобальні проблеми сучасності. Значну увагу приділено екологічній тематиці: Канада активно підтримує міжнародні кліматичні ініціативи, зокрема Кіотський протокол, і долучається до розробки механізмів протидії зміні клімату. Це сприяє формуванню іміджу держави, здатної мислити категоріями глобальної відповідальності та брати участь у вирішенні планетарних викликів. Поряд із цим послідовно просувається правозахисна проблематика, включно із захистом прав національних меншин, корінних народів і жінок. Універсалістські цінності стають ключовим комунікаційним ресурсом Канади у міжнародному дискурсі.

У 2000-х роках до публічної дипломатії активно інтегруються новітні технологічні рішення. З'являються урядові вебпортали, орієнтовані на закордонну аудиторію, реалізуються онлайн-кампанії з просування бренду «Canada». Водночас зростає роль діаспорних спільнот, які в умовах цифровізації отримують нові можливості для підтримання контактів із батьківщиною та популяризації позитивного образу країни. Канадська діаспора у США, країнах Європи та Азії дедалі виразніше виступає неформальним провідником публічної дипломатії, сприяючи зміцненню міжнародної репутації держави.

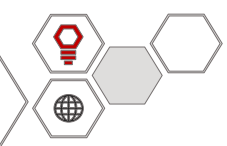

Із 2010-х років канадська публічна дипломатія входить у фазу глибокої цифрової трансформації та нормативного розширення. Якщо попередній період був пов'язаний із модернізацією інституційної бази, то сучасний етап позначений інтеграцією цифрових технологій, впровадженням гендерно орієнтованого підходу у зовнішній політиці, активною кліматичною дипломатією та переглядом ролі Канади у системі глобального управління. Публічна дипломатія дедалі більше набуває рис стратегічної комунікації, спрямованої не лише на формування позитивного іміджу, а й на просування конкретних нормативних моделей і ціннісних орієнтирів у міжнародному середовищі [6, с.190].

На сучасному етапі Канада продовжує використовувати напрацьовані раніше інструменти, адаптуючи їх до нових викликів. Її публічна дипломатія зберігає комплексний характер, поєднуючи традиційні та інноваційні механізми впливу на світову громадську думку. Це забезпечує сталість реалізації зовнішньополітичної концепції «середньої сили», яка визначає стратегічну позицію Канади як держави, що не претендує на гегемонію, проте активно застосовує ресурси «м'якої сили» для утвердження власних цінностей і національних інтересів у глобальному просторі.

Якщо ж говорити про публічну дипломатію Австралії в досліджуваний період, то вона теж позначилася якісними змінами у формуванні її міжнародного образу. Ключовим завданням стало поєднання традиційних інструментів культурної й освітньої дипломатії з інноваційними каналами комунікації, адаптованими до умов цифрової доби та реалій інформаційного суспільства.

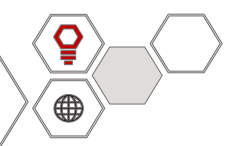
Цей час безпосередньо корелював із внутрішніми трансформаціями австралійського суспільства. На початку XXI століття Австралія утвердилася як один із провідних центрів міжнародної освіти та креативних індустрій у Тихоокеанському регіоні. Освітня сфера стала третьою за обсягом експортною галуззю після сировинного сектору й туризму, що істотно вплинуло на конфігурацію публічної дипломатії. Університети країни залучали десятки тисяч студентів із Китаю, Індії, Індонезії, В'єтнаму та інших держав, формуючи

довгострокові інтелектуальні та культурні мережі, які перетворювалися на стратегічний ресурс держави [7, с.200]. Адміністрації Джона Говарда, а згодом Кевіна Радда і Джулії Гіллард інституціоналізували міжнародну освітню політику як складову публічної дипломатії. У цей час започатковуються спроби інтеграції класичних стипендіальних програм із цифровими платформами, що дало змогу створювати глобальні спільноти випускників і підтримувати з ними постійний зв'язок.

Культурний компонент також зазнав модернізації. У 2000–2010-х роках відбувається поступовий відхід від традиційних гастрольних турів і виставкових форматів до використання мультимедійних та інтерактивних засобів репрезентації. Вагомим чинником стала кіноіндустрія: австралійські фільми та телевізійні серіали активно виходили на міжнародні ринки, формуючи впізнаваний культурний бренд країни. Як підкреслює Д. Шульц, у цей період посилюється акцент на репрезентації культури корінних народів, інтеграції мистецтва та спадщини аборигенів у глобальний культурний дискурс [8, с.89]. Водночас мультикультуралізм дедалі чіткіше позиціонується як ключовий елемент австралійської ідентичності: у публічному наративі Австралія постає поліетнічним і відкритим суспільством, що пропонує світові модель гармонійного співіснування культур.

Інформаційний вимір публічної дипломатії переживає радикальне оновлення. Якщо раніше домінували традиційні медіа – радіо, телебачення, преса – то в зазначений період пріоритет переходить до цифрових платформ. Australian Broadcasting Corporation (ABC) та інші медіаінституції активно розвивають онлайн-сегмент, створюють багатомовні вебресурси, запускають цифрові канали мовлення, орієнтовані передусім на аудиторії Південно-Східної та Східної Азії. Впровадження сервісів китайською, індонезійською та в'єтнамською мовами забезпечило ширший доступ до інформації для регіональних суспільств. Із поширенням соціальних мереж вони перетворюються не лише на засіб комунікації, а й на інструмент конкуренції за вплив: дипломатичні структури Австралії активно

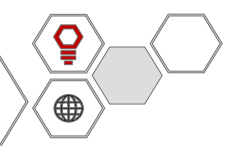

використовують Facebook, Twitter і YouTube для прямого контакту з іноземною аудиторією, мінімізуючи залежність від традиційних медіа-посередників [9, с.67]. Так формується модель «цифрової публічної дипломатії», що відкриває нові можливості для просування демократичних цінностей і культурних меседжів.

Відчутно зростає і значення спортивної складової. Проведення Олімпійських ігор у Сіднеї 2000 року стало символічною відправною точкою нового етапу. Ігри продемонстрували організаційний потенціал країни, її технологічну модерність та відкритість, ставши потужним інструментом формування позитивного іміджу. У подальші роки спорт інтегрується у ширшу стратегію публічної дипломатії як ефективний канал міжкультурного діалогу та емоційного залучення міжнародної аудиторії.

Як наслідок, активізується участь Австралії в багатосторонніх інституціях і глобальних форумах. Присутність на самітах АРЕС, у структурах ООН, форматі G20 та в межах Співдружності націй супроводжується масштабними інформаційними кампаніями, спрямованими на донесення позицій Канберри до світової спільноти. Особливої ваги набуває наратив «Australia as a middle power», який просувається як на рівні офіційної дипломатії, так і через механізми публічної комунікації. За визначенням С. Мюррея, цей концепт підкреслює роль Австралії як конструктивного посередника та ініціатора діалогу між провідними центрами сили, що дозволяє зміцнювати міжнародний авторитет держави без формування конфронтаційного образу [10, с.850].

Вагомим складником зазначеного періоду став розвиток наукового напрямку публічної дипломатії. Австралійські університети й дослідницькі центри активно інтегрувалися у світові наукові мережі, долучаючись до міжнародних проєктів у галузях кліматології, екології, біомедицини та інформаційних технологій. Такі партнерства виконували не лише академічну функцію, а й ставали каналами зовнішнього впливу, посилюючи довіру до Австралії як до держави, що продукує інноваційні знання глобального значення. Досягнення у сфері кліматичних

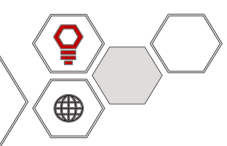
досліджень органічно поєднувалися з формуванням іміджу країни як прихильника «зеленого порядку денного» та ідей сталого розвитку.

Водночас посилилася роль діаспорних спільнот у реалізації публічної дипломатії. Китайська, індійська, в'єтнамська, грецька та інші громади стали дієвими каналами «народної дипломатії», забезпечуючи сталі комунікаційні мости з країнами свого походження. Державні структури Австралії системно взаємодіяли з діаспорними організаціями, розглядаючи їх як стратегічний ресурс для просування культурних наративів і ціннісних орієнтирів [11, с.715]. У підсумку діаспора перетворилася на невід'ємний елемент публічно-дипломатичної екосистеми, особливо ефективний у тих сферах, де можливості офіційної дипломатії були обмеженими.

Трансформації охопили й інституційну архітектуру. Міністерство закордонних справ і торгівлі (DFAT) створювало підрозділи, відповідальні за цифрову комунікацію, а також запроваджувало комплексні стратегії nation branding, спрямовані на формування цілісного міжнародного образу держави. Акцент робився на синергії між урядовими структурами, бізнесом, університетами, культурними інституціями та громадянським суспільством, що відповідало глобальній тенденції до мережевої моделі публічної дипломатії.

У цілому третій етап можна визначити як фазу входження до цифрової епохи, коли традиційні інструменти «м'якої сили» були інтегровані у глобальні комунікаційні мережі. Поєднання культурного, освітнього, інформаційного, спортивного й наукового вимірів із цифровими платформами дозволило Австралії не лише зміцнити позиції у регіоні, а й заявити про себе як про впливового глобального актора. Саме в цей період утверджується образ Австралії як «середньої сили», здатної пропонувати конструктивні підходи до вирішення міжнародних проблем і формувати привабливий імідж інноваційної демократичної держави.

Четвертий етап, що охоплює другу половину 2010-х і початок 2020-х років, позначений інституціоналізацією комплексної стратегії національного брендингу

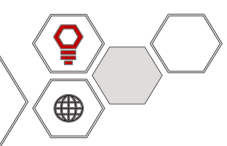

та розширенням функцій публічної дипломатії у сфері інформаційної безпеки. У цей період Австралія посилює свій статус «середньої сили», водночас стикаючись із викликами геополітичної конкуренції, дезінформаційних кампаній і глобальних криз. Публічна дипломатія поступово виходить за межі традиційного розуміння як культурної чи освітньої репрезентації й трансформується у цілісну стратегію зовнішнього впливу з виразним міждисциплінарним і технологічним характером [12, с.115].

Важливою інновацією стала систематизована рамка «Australia's Nation Brand», що об'єднала різні напрями – культуру, освіту, спорт, науку, безпеку – у єдину політику формування міжнародної ідентичності. Австралія позиціонувалася як демократична, інноваційна держава та водночас як надійний партнер у питаннях глобальної безпеки, екології й економічного розвитку. Брендинг розглядався не як короткострокова іміджева кампанія, а як довготривала стратегія зміцнення довіри та розширення каналів впливу.

Значну роль відіграли сучасні технології: застосування штучного інтелекту, аналізу великих даних і цифрової аналітики для моніторингу громадських настроїв та корекції комунікаційних стратегій. Особливу увагу приділяли протидії дезінформації та управлінню репутаційними ризиками в умовах терористичних загроз і пандемії COVID-19 [13, с.62]. У результаті публічна дипломатія набула рис інструмента інформаційної стійкості, інтегрованого з безпековою політикою. Було створено міжвідомчі коаліції за участі DFAT, Міністерства оборони, кібербезпекових структур і університетів, що забезпечило мережевий характер стратегічних комунікацій.

Геополітичне загострення між США та Китаєм стало додатковим фактором трансформації. Австралія прагнула балансувати між союзницькими зобов'язаннями перед Вашингтоном і економічними інтересами у відносинах із Пекіном. Публічна дипломатія в цих умовах формувала наративи стратегічної автономії, підкреслюючи відданість міжнародному праву та демократичним

цінностям без прямої конфронтаційності [14, с.97]. Важливими інструментами стали освітні програми й медіакампанії, орієнтовані на молодь країн Азії, Африки та Латинської Америки.

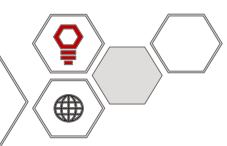
Кліматичний вимір також посилювався. Попри статус експортера енергоносіїв, Австралія активно просувала образ інноваційного центру у сфері відновлюваної енергетики та екологічних технологій. Участь у Паризькій угоді 2015 року супроводжувалася масштабними інформаційними кампаніями, які інтегрували наукові досягнення у стратегію nation branding [8, с.118].

Культурна дипломатія продовжувала розвиватися через міжнародну промоцію кінематографа, музики та мистецтва, із акцентом на спадщину аборигенів і народів Торресової протоки. Такий підхід сприяв зміцненню іміджу інклюзивного суспільства, що інтегрує корінні наративи у сучасну національну ідентичність.

Спортивний компонент також зберігав стратегічне значення: участь у глобальних турнірах, організація регіональних змагань і позиціонування Австралії як туристично-спортивного хабу стали важливими каналами комунікації, особливо з молодіжними аудиторіями [10, с.852].

Пандемія COVID-19 стала випробуванням ефективності цифрових інструментів. Онлайн-платформи для інформування, віртуальні культурні події, підтримка іноземних студентів і гуманітарна допомога в межах «вакцинної дипломатії» засвідчили здатність Австралії швидко адаптувати комунікаційні механізми до кризових умов [15, с.230].

Загалом четвертий етап характеризується перетворенням публічної дипломатії на комплексний інструмент управління міжнародною репутацією, інтегрований із безпековими та зовнішньополітичними пріоритетами. Її ознаками стали системний nation branding, цифровізація, міжвідомча координація та здатність реагувати на глобальні виклики.

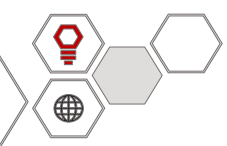
У ширшій перспективі еволюція публічної дипломатії Австралії – від післявоєнних культурних програм до сучасної цифрової стратегії – відображає процес формування її міжнародної ідентичності та пошуку балансу між регіональним лідерством і глобальною інтеграцією. Публічна дипломатія стала ключовим інструментом зовнішньої політики, що дозволяє державі компенсувати обмежені військові ресурси, розбудовувати партнерства й зміцнювати довіру у складному та конкурентному міжнародному середовищі.

Висновки

1. У результаті компаративного аналізу встановлено, що публічна дипломатія Канади та Австралії на початку XXI століття розвивається в межах концепції «середньої сили», яка визначає їхнє зовнішньополітичне позиціонування як держав, що здійснюють вплив переважно через інструменти «м'якої сили», нормативний авторитет і багатосторонню взаємодію. Обидві країни послідовно інтегрували культурну, освітню, наукову та гуманітарну складові у систему стратегічних комунікацій, що дозволило їм зміцнити міжнародну репутацію без апеляції до військово-силових ресурсів.

2. Доведено наявність спільних тенденцій у розвитку публічної дипломатії Канади та Австралії, зокрема: систематизацію nation branding як довгострокової стратегії формування позитивного міжнародного іміджу; активне використання університетів, академічної мобільності, креативних індустрій, спортивної дипломатії та діаспорних мереж як каналів довготривалого впливу; а також перехід до цифрової моделі комунікації. Водночас виявлено національні особливості: для Канади характерний акцент на багатокультурності, правозахисному та кліматичному дискурсах, тоді як Австралія зосереджується на Індо-Тихоокеанському регіоні, поєднуючи культурно-освітні інструменти з безпековими й інформаційними компонентами.

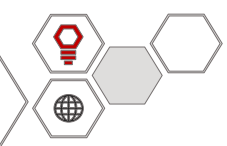
3. Встановлено, що у другій половині 2010-х – на початку 2020-х років публічна дипломатія обох держав трансформується у комплексний інструмент

стратегічного управління міжнародною довірою, інтегрований із цифровими технологіями, механізмами протидії дезінформації та політикою інформаційної безпеки. Таким чином, публічна дипломатія Канади та Австралії еволюціонує від переважно культурно-репрезентативної функції до багатовимірної моделі стратегічних комунікацій, спрямованої на зміцнення партнерств, нормативного впливу та стійкості держав у глобальному конкурентному середовищі.

Список використаної літератури:

1. Ang, I., Isar, Y. R., & Mar, P. (2015). Cultural diplomacy: Beyond the national interest? *International Journal of Cultural Policy*, 21(4), 365–381.
2. Anholt, S. (2006). Why brand? Some practical considerations for nation branding. *Place Branding*, 2(2), 97–107. <https://doi.org/10.1057/palgrave.pb.5990048>
3. Bjola, C., & Holmes, M. (Eds.). (2015). *Digital diplomacy: Theory and practice*. Routledge.
4. Hayden, C. (2011). *The rhetoric of soft power: Public diplomacy in global contexts*. Lexington Books.
5. Huijgh, E., & Byrne, C. (2012). Opening the windows on diplomacy: A comparison of the domestic dimension of public diplomacy in Canada and Australia. *The Hague Journal of Diplomacy*, 7(4), 395–420.
6. Cull, N. & Hawes, (2021). *Canada's Public Diplomacy*. Palgrave Macmillan.
7. Oliver, A. and Trood, R. (2015). Public Diplomacy and Australia's Middle Power Strategy in East Asia. In J. Melissen and Y. Sohn (Eds.), *Understanding Public Diplomacy in East Asia: Middle Powers in a Troubled Region* (pp. 179–209). Palgrave Macmillan.
8. Schultz, J. (2022). *The idea of Australia: A search for the soul of the nation*. Allen & Unwin.
9. Spry, D. (2018). Facebook diplomacy: a data driven, user focused approach to Facebook use by diplomatic missions. *Media International Australia*, 168(1), 62–80.

10. Murray, S. (2017). Sports Diplomacy in the Australian context: Theory into strategy. *Politics and Policy*, 45: 841–861.
11. Stone, D. and Douglas, E. (2018). Advance diaspora diplomacy in a networked world. *International Journal of Cultural Policy*, 24(6), 710–723.
12. Byrne, C. (2019). Political leaders and public diplomacy in the contested Indo-Pacific. In J. Melissen and Wang, J. (Eds.) *Debating Public Diplomacy: Now and Next* (pp. 182–197). Brill.
13. Gilboa, E. (2023). *A Research Agenda for Public Diplomacy*. Edward Elgar.
14. Heriot, G. (2023). *International Broadcasting and Its Contested Role in Australian Statecraft: Middle Power, Smart Power*. Anthem Press.
15. Byrne, C. (2025). Public diplomacy for modern Australia: Evolutions in practice. In *Political Science and Public Policy 2025* (pp. 223–236).